

317771 - Kuruluk, Üzerinde İttifak Edilen Âdetten Temizlik Belirtisi Midir?

Soru

Sarılık veya bulanıklık konusunda İbn Useymin'in görüşünü öğrenmek istiyorum. Zira hiçbir şekilde âdet kanından sayılmadığını söylemiştir. Buna binaen; sahabe kadınları, (âdet zamanında) âdet kanından sarılık bulunan pamuğu küçük bir kabın içinde müminlerin annesi Âişe'ye gönderirler ve hükmünü sorarlar. Âişe r.a ise: acele etmemelerini ve beyazlık görülmediği takdirde temizlenmediklerini söylerdi. Bu hadise göre Âişe r.a sarılığı âdet kanı olarak görürdü. Şeyh bu hadisi zayıf mı görür? Çünkü Şeyh sarılığı ve bulanıklığı âdet kanı olarak görmez. Yoksa dayandığı başka bir delil mi var?

Ayrıca âdetten taharet için kuruluk, tüm alimlerin ittifak ettikleri bir husus mudur?

Detaylı cevap

Birincisi:

Şeyh İbn Useymin'in bu konuda tercih ettiği görüş: Sarılık veya bulanıklık, kanamayla bağlantılı olsa dahi öncesinde de sonrasında da âdet belirtisi olarak sayılmaz. Bu konu (179069) nolu sorunun cevabında açıklanmıştır ancak âdet kanaması süresince olur ve kanama kesilmeden oluşursa âdet kanına tabidir.

Şeyh Rahimehullah el Lika el Şehri 37/73'de şöyle soruldu: Kanama kesildikten sonra sarılık veya bulanıklığın hükmü nedir? Kadın hangi durumda taharete ulaşır, beyaz sıvı akması şart mı?

Cevap:

Alimler bu konuda ihtilaf etmiştir. Ancak bana göre son olarak tercihli olan görüş şöyledir: Sarılık veya bulanıklığa sadece âdet kanaması esnasında itibar edilir, bunun dışında itibar edilmez. Yani: Âdeti beş gün olan bir kadın sarılık veya bulanıklığı üçüncü gününde görürse

bunlar âdete tabi olur ve âdet kanamasından sayılır. Şayet bir kadın, sarılık veya bulanıklığı âdet kanamasından önce görürse buna itibar edilmez. Şayet bir kadın, sarılık veya bulanıklığı kan kesilip âdetten taharet oluştuktan sonra görülürse yine itibar edilmez ve âdet sayılmaz.

Sarılık veya bulanıklığın âdetten sayılmaması dört mezhep başta olmak üzere alimlerin cumhuruna muhalif olarak İbn Hazm'ın görüşüdür. (El-Muhallâ 266-269, Mevsua el Tahare el Dibyan 6/286)

İkincisi:

Şeyh Rahimehullah'ın rivayette "Taharetten sonra" ziyadesini zayıf gördüğüne dair bilgimiz yoktur. Bilakis bunun sahih olduğunu savunmuş ve bununla birkaç yerde delil getirmiştir. Şeyh şöyle demiştir: "Taharetten sonra meydana gelen sarılık, bulanıklık ve nem... Tüm bunlar; âdet kanı değildir, namaza ve oruca engel teşkil etmediği gibi eşyle cinsel ilişkiye de engel değildir. Çünkü âdet kanı değildir. Ummu Atiyye şöyle dedi: "Bizler, sarılıkla bulanıklığı bir şey saymazdık (önemsemezdik)." (Buhari, Ebu Davud ise "Taharetten sonra" ziyadesi ile rivayet etmiştir.) Senedi sahihtir. (Mecmû el Fetâvâ 11/281)

Şeyh şöyle dedi: Ummu Atiyye r.a: "Bizler, taharetten sonra sarılıkla bulanıklığı bir şey saymazdık (önemsemezdik)." rivayetini Ebu Davud sahih senetle rivayet etmiş, Buhari ise "taharetten sonra" ziyadesi olmaksızın rivayet etmiştir. Ancak İmam Buhari, başlık atarken "Âdet Dönemi Haricinde Sarılık ve Bulanıklığın Konusu" demiştir. Fethu'l-Bârî şerhinde şöyle denmiştir: Bununla geçen Aişe (r.a)'nin "Beyaz sıvıyı görünceye kadar" rivayeti ile Ummu Atiyye'nin bu konudaki rivayetini birleştirmek istemiştir. Şöyle ki Aişe (r.a)'nin rivayeti sarılık ve bulanıklığın âdet günlerinde görülmesiyle değerlendirilir. Âdet günleri dışında ise Ummu Atiyye rivayeti dikkate alınır. İmam Buhari bu babdan önce Aişe (r.a)'nin hadisini kesin olarak talik etmiştir. Zira kadınlar kana bulanmış kumaş/pamuk gönderirlerdi. (11/306)

Şeyh Rahimehullah Ummu Atiyye'nin "taharetten sonra" sözünden maksadını "kanın kesilmesi" olarak tercih etmektedir. Daha önce beyaz sıvı akmasını veya tam kuruluğu

taharetin belirtisi olarak görürdü.

Rahimehullah şöyle dedi: Âdet kanı kesilir ve sonrasında sarılık veya bulanıklık oluşursa buna itibar edilmez. Kan kesildikten sonra gelen sarılık ve bulanıklığın bir hükmü yoktur. Çünkü yüce Allah şöyle dedi: “Sana kadınların ay hâlini sorarlar. De ki: “O bir ezadır (rahatsızlıktır).” Eziyet, kandır.

Ummu Atiyye şöyle dedi: "Bizler, sarılıkla bulanıklığı bir şey saymazdık (önemsemezdik)." Buhari rivayeti bu şekildedir. Ebu Davud rivayetinde ise “Taharetten sonra” ziyadesi mevcuttur ancak taharet kan kesildikten sonra oluşur.

Bunun üzerine şöyle deriz: Bir kadın âdet kanını yedi gün görüyor ve daha sonra sarılık ve bulanıklık görüyorsa kan kesildiğinde yıkanır, yani yedi günün tamamlanmasıyla namaz kılar, oruç tutar ve eşiyle cinsel ilişkiye girebilir. Sarılık ve bulanıklık olsa bile hüküm aynıdır. (el Lika el Şehri 26/22)

Şeyhin dayandığı diğer bir husus da âdet olayı kanla ilgilidir. Sarılık veya bulanıklıkla ilgisi yoktur. (el Lika el Şehri 8/51) Aişe r.a rivayeti ise sarılığın kan kesilmesinden önce akmasına bağlar. Zira Buhari de Ummu Atiyye hadisi için bu anlamda başlık atmıştır.

Sonuç olarak tercihli görüş şudur:

Âdet günlerinde oluşan sarılık ve bulanıklık âdet kanından sayılır. İster Âdet kanamasının başında, ortasında veya sonunda olsun fark etmez ancak kan kesilmesine rağmen sarılık ve bulanıklık devam ediyorsa âdet kanından sayılır. Bu konunun ilim ehli arasında icmâ olduğu söylenir.

Üçüncüsü:

Alimlerin genel görüşüne göre taharet kuruluk ile gerçekleşir. Ancak İmam Malik'ten aktarılan görüşe göre beyaz sıvı gören kadın kuruluk ile temizlenmez. Şeyh Ebu Ömer el Dibyan, Mevsua el Tahare eserinde 7/37'de dördüncü konuda âdetten temizlenme belirtisi başlığı altında şöyle demiştir:

Âdet kanı kesildiğinde taharet gerçekleşir, ister daha sonra beyaz sıvı aksın veya akmasın. Hanefi, Şafii ve Hanbeli mezhebi bu görüştedir. Şayet kadın beyaz sıvı gören türden ise bu sıvıyı görmeyinceye kadar temizlenmez. Şayet bu sıvıyı görenlerden değilse temizliği kurulukla gerçekleşir. Bu görüş İmam Malik'ten rivayet edilmiştir.

Şöyle denildi: Temizliği beyaz sıvı ile olan bir kadın kuruluk görürse temizlenir. Ancak kuruluk ile temizlenen bir kadın beyaz sıvı görse bile kuruluk görmeden temizlenmez.

Şöyle denildi: Taharetin/temizliğin iki belirtisi mevcuttur: Kuruluk ve beyaz sıvı. Kadın hangisini görürse temizlenir. Kadının âdeti gereğince kuruluk ile veya beyaz sıvı ile temizlenmesi fark etmeksizin hangisini görürse temizlenir. Bu görüş de İmam Malik'in ashabından İbn Habib'in görüşüdür.

Şöyle denildi: Kadın; kırmızı kan izi, yıkanan et sıvısı, sarılık, bulanıklık, beyazlık veya tam kuruluk görürse temizlik gerçekleşir. Bu da İbn Hazm'ın görüşüdür. Böylece görüşleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1-Mutlak olarak kuruluğa itibar edilir.

2- Beyaz sıvıya kuruluktan daha fazla itibar edilir, şayet kadın beyaz sıvıyı görenlerden ise.

3-Kuruluğa, beyaz sıvıdan daha fazla itibar edilir, şayet kadın her iki durumu görenlerden ise.

4- Kuruluk ve beyaz sıvı, her ikisi de temizlik belirtisidir.

5- Kırmızı kan izi, yıkanan et sıvısı, sarılık, bulanıklık, beyazlık veya tam kuruluk görülürse temizlik gerçekleşir.

Şöyle devam edildi: "Şayet kadın beyaz sıvıyı görenlerden ise kuruluğa itibar edilmez." görüşünün delili şudur:

İsa b. Dînâr şöyle dedi: Beyaz sıvı rahmin temizliği açısından kuruluktan daha ileri derecede bir belirtidir.

El Hafiz şöyle dedi: Pamuk âdet süresince kuru çıkabilir. Kuru çıkması âdetin kesilmesine delil değildir ancak beyaz sıvı kesildiğine delildir.

Kuruluğun temizlik belirtisi olduğuna dair hususta İmam Malik dışında aykırı bir görüş yoktur.

En iyisini Allah bilir.